

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 04-09-2020
Αριθμ. Πρωτ.: 485/114195

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη της πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής»

ΣΧΕΤ: **1. Η Ερώτηση 6113/4-5-2020**
2. Η Ερώτηση 6302/7-5-2020

Απαντώντας στις παραπάνω Ερωτήσεις που κατέθεσαν οι Βουλευτές **κ.κ. Κ. Βελόπουλος, Α. Αβδελάς και Α. Μυλωνάκης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τη στήριξη και την προστασία που παρέχει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) στις ελληνικές επιχειρήσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους και οι θέσεις εργασίας σε αυτές, καθώς και στους παραγωγούς, δεδομένων των ιδιαίτερων συνθηκών λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, σημειώνεται ότι ήδη από τις 20.3.2020 το Υπουργείο Οικονομικών, κατόπιν συνεννόησης με την Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προχώρησε στην κατ' αρχήν εξειδίκευση των επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται στη Γεωργία και την Αλιεία της χώρας μας και τις περιέλαβε στη σχετική λίστα με τους κλάδους που εντάσσονται στα μέτρα στήριξης που εξήγγειλε η Κυβέρνηση. Σημειώνεται ότι οι πολιτικές στήριξης, τόσο σε επίπεδο μέτρων όσο και σε επίπεδο κλάδων, καθορίζονται με σχετικές υπουργικές αποφάσεις και με κριτήρια την αντικειμενικοποίηση της ζημίας κάθε κλάδου, την αναλογικότητα και τις προβλέψεις για την τυχόν εξέλιξη νέων κρίσεων.

Αναλυτικότερα, οι κλάδοι που εντάσσονται στα μέτρα στήριξης της Κυβέρνησης είναι οι εξής:

ΚΑΔ	ΚΛΑΔΟΣ
130	Πολλαπλασιασμός των φυτών
311	Θαλάσσια αλιεία
312	Αλιεία γλυκών υδάτων
321	Θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια

322	Υδατοκαλλιέργεια γλυκών υδάτων
1101	Απόσταξη, ανακαθαρισμός και ανάμιξη αλκοολούχων ποτών
1102	Παραγωγή οίνου από σταφύλια
1103	Παραγωγή μηλίτη και κρασιών από άλλα φρούτα
1104	Παραγωγή άλλων μη αποσταγμένων ποτών που υφίστανται ζύμωση
1105	Ζυθοποιία
4624	Χονδρικό εμπόριο δερμάτων, προβιών και κατεργασμένου δέρματος
5630	Δραστηριότητες παροχής ποτών
47767701	Λιανικό εμπόριο ανθέων
47767703	Λιανικό εμπόριο αποξηραμένων φυτών
47767710	Λιανικό εμπόριο κομμένων ανθέων και μπουμπουκιών τους, συνθέσεων ανθέων, καθώς και ανθοδεσμών, στεφανιών και παρομοίων ειδών
47767711	Λιανικό εμπόριο μερών φυτών, χορταριών, βρύων και λειχήνων, κατάλληλων για διακοσμητική χρήση
47767712	Λιανικό εμπόριο μετά από εισαγωγή ανθέων

Αναφορικά με τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 σχετικά με την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID 19 στον γεωργικό τομέα, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, επιπτώσεις που συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, ο σχεδιασμός περιλαμβάνει τη λήψη μέτρων τόσο σε κανονιστικό - ενωσιακό επίπεδο όσο και σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα συμβάλλουν στην ομαλή εφαρμογή του ΠΑΑ 2014-2020, καθώς και στη διευκόλυνση των ωφελουμένων του.

Επισημαίνεται ότι το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 είναι τομεακό αναπτυξιακό πρόγραμμα και, με βάση τα ισχύοντα στους σχετικούς Κανονισμούς της Ε.Ε., οι επιλεξιμότητές του για την ενίσχυση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα της αγροτικής οικονομίας επιτρέπουν παρεμβάσεις επενδυτικού κυρίως προσανατολισμού, όπως αυτές που έχουν ήδη γίνει με τα μέτρα των νέων γεωργών, των σχεδίων βελτίωσης, της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων, των ομάδων παραγωγών, καθώς και φιλο-γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις, όπως αυτές της βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Στη βάση αυτή, οι όποιες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του ΠΑΑ για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID – 19, έχουν συμπληρωματικό χαρακτήρα στα μέτρα που ήδη λαμβάνονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) και αφορούν στη χορήγηση άμεσων ενισχύσεων και αποζημιώσεων, όπως γίνεται, για παράδειγμα, με την εφαρμογή άμεσων κρατικών ενισχύσεων, τις ενισχύσεις de minimis κ.λπ.

Μία τέτοια παρέμβαση αποτελεί και η ενεργοποίηση ενός νέου μέτρου στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020, με σχετική τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, σε συνέχεια της πίεσης που έχει ασκηθεί στα αρμόδια όργανα της Ε.Ε. για την ανάληψη πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση διεύρυνσης των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων στήριξης των πληττόμενων κλάδων και επιχειρήσεων από τα περιοριστικά μέτρα και τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας.

Το νέο αυτό μέτρο, το οποίο χαρακτηρίζεται ως έκτακτο και προσωρινό, θα χρηματοδοτηθεί από τις διαθέσιμες πιστώσεις του ΠΑΑ κάθε Κράτους – Μέλους (Κ-Μ) και προβλέπει τη στήριξη γεωργών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που έχουν πληγεί από την πανδημία, μέσω της χορήγησης κατ' αποκοπή ενίσχυσης έως 7.000€ ανά γεωργό και έως 50.000€ ανά ΜΜΕ, κατόπιν αξιολόγησης των αναγκών και κατηγοριοποίησης των επιλέξιμων δικαιούχων με αντικειμενικά και αμερόληπτα κριτήρια. Στόχος είναι οι ενισχύσεις να καταβληθούν με τη λιγότερη δυνατή γραφειοκρατία, στη βάση βεβαίως επαρκούς τεκμηρίωσης αφενός της ζημίας που έχει υποστεί κάθε τομέας ή κλάδος και αφετέρου του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης που θα χορηγηθεί.

Το ύψος των κοινοτικών πόρων που μπορούν να διατεθούν για τη χρηματοδότηση του νέου μέτρου δύναται να ανέλθει έως το 2% των πόρων της συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) στο ΠΑΑ κάθε Κ-Μ, ενώ η επιλεξιμότητα καταβολής των ενισχύσεων στους δικαιούχους έχει οριστεί έως 30/06/2021.

Η Πολιτική Ηγεσία του ΥΠΑΑΤ με τις αρμόδιες Κάθετες Υπηρεσίες και εποπτευόμενους φορείς του ΥΠΑΑΤ διαβουλεύονται με τους θεσμικούς εκπροσώπους των κλάδων που πλήττονται από τις επιπτώσεις της πανδημίας, ώστε να τεκμηριωθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο η επιλεξιμότητα στήριξής τους στο πλαίσιο του νέου Μέτρου (τεκμηρίωση της ζημίας που έχει υποστεί ο κλάδος και καθορισμός του ύψους του κατ' αποκοπή ποσού ενίσχυσης). Επίσης, η Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ επεξεργάζονται τις θεσμικές και τεχνικές παραμέτρους ενεργοποίησης και εφαρμογής του συγκεκριμένου Μέτρου.

Επισημαίνεται, βεβαίως, ότι οι όποιες αποφάσεις χρηματοδότησης του νέου μέτρου θα πρέπει να ληφθούν συνεκτιμώντας το γεγονός ότι, δεδομένου του προχωρημένου της προγραμματικής περιόδου, έχει δεσμευτεί το μεγαλύτερο μέρος των πόρων του ΠΑΑ, ενώ ταυτόχρονα υφίστανται και ανελαστικές υποχρεώσεις πληρωμών για τα επόμενα χρόνια, όπως της εξισωτικής αποζημίωσης, γεγονός που περιορίζει περαιτέρω τις χρηματοδοτικές δυνατότητες του Προγράμματος.

Επιπλέον της πρόβλεψης για ενεργοποίηση του νέου μέτρου, υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων που υλοποιούν επενδύσεις, έχει προβλεφθεί η ενεργοποίηση μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, του Ταμείου Εγγυοδοσίας Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο αναμένεται να μοχλεύσει πόρους της τάξης άνω των 400 εκ. € για τη χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους από τις Τράπεζες.

Επιπρόσθετα, έχει προβλεφθεί η δυνατότητα εκχώρησης της δημόσιας δαπάνης των επενδυτικών σχεδίων εκσυγχρονισμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων και μεταποίησης γεωργικών προϊόντων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη λήψη δανείου για τους σκοπούς της επένδυσης. Ταυτόχρονα, για τη διευκόλυνση της υλοποίησης των επενδύσεων στα μέτρα των Σχεδίων Βελτίωσης και της Μεταποίησης - Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων του ΠΑΑ, προβλέπεται η χορήγηση προκαταβολής στους δικαιούχους.

Επίσης, στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, έχουν προταθεί στην Ε.Ε. και έχουν γίνει εν μέρει αποδεκτά μέσω τροποποίησης των σχετικών κανονισμών, μία σειρά μέτρων διευκόλυνσης των ωφελουμένων του ΠΑΑ και απλοποίησης διαδικασιών και κανόνων που αφορούν στην εφαρμογή του. Οι εν λόγω τροποποιήσεις, οι οποίες ενσωματώνονται από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την υλοποίηση των αντίστοιχων Μέτρων και Δράσεων του ΠΑΑ, προβλέπουν κατά περίπτωση:

1. Παράταση των προθεσμιών που αφορούν σε οποιοδήποτε στάδιο υλοποίησης ενταγμένων επενδύσεων, ιδιωτικών και δημοσίων (π.χ. υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης και πληρωμής, αξιολόγηση αιτήσεων, ενστάσεις, δημοπρατήσεις, υλοποίηση, τροποποιήσεις, εκκαθάριση πληρωμών κ.λπ.).
 2. Μείωση ή απαλοιφή του ελαχίστου ποσοστού επί του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού που πρέπει να αιτείται ο δικαιούχος στην 1η αίτηση πληρωμής.
 3. Αύξηση του αριθμού των αιτημάτων πληρωμής, καθώς και τροποποίησης που μπορούν να υποβληθούν από τον δικαιούχο κατά τη διάρκεια υλοποίησης της επένδυσης.
 4. Αύξηση ποσοστού πληρωμής προκαταβολών σε δικαιούχους για ενίσχυση της ρευστότητάς τους.
 5. Δυνατότητα ολοκλήρωσης της επένδυσης σε μικρότερο ποσοστό από το εγκεκριμένο φυσικό και οικονομικό της αντικείμενο, εφόσον το τμήμα που υλοποιήθηκε είναι αυτοτελές και λειτουργικό.
 6. Για επενδύσεις μεγάλου προϋπολογισμού, όπως αυτές της Μεταποίησης Γεωργικών Προϊόντων, δυνατότητα αποδέσμευσης ποσών που έχουν δεσμευτεί για την υλοποίησή τους, προκειμένου να κατευθυνθούν στην εξυπηρέτηση έκτακτων αναγκών των επιχειρήσεων, και επανέλεγχος της διάθεσης ιδίων κεφαλαίων κατά το στάδιο του 1ου αιτήματος πληρωμής.
 7. Μη απαίτηση διενέργειας επιτόπιων επισκέψεων επαλήθευσης της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των επενδύσεων κατά τα ενδιάμεσα στάδια υποβολής αιτημάτων πληρωμής. Ο έλεγχος να πραγματοποιείται εκ των υστέρων και εφόσον έχουν αρθεί οι περιορισμοί.
 8. Αύξηση του ποσοστού συνολικής υπερδέσμευσης των πόρων του ΠΑΑ, με ένταξη περισσότερων επενδύσεων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και με βάση την πορεία εξυγίανσης των μέτρων αυτού, το εύρος της αναμενόμενης ύφεσης, την πρόβλεψη ή μη παράτασης της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και τη δυνατότητα ή μη μεταφοράς ανειλημμένων υποχρεώσεων στην επόμενη.
- Ήδη διατέθηκαν 40 εκ. € για την ένταξη επιπλέον δικαιούχων στο μέτρο της Μεταποίησης και Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων (σύνολο οι διατιθέμενοι πόροι ανέρχονται σε 440 εκ. €), ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η επιχειρηματικότητα στη δύσκολη περίοδο που διανύουμε. Επίσης, η δυνατότητα υπερδέσμευσης αξιοποιήθηκε και για την ένταξη περισσότερων επενδύσεων, δημοσίων και ιδιωτικών, στα τοπικά προγράμματα LEADER.

Σε κάθε περίπτωση, από τις βασικές προτεραιότητες και στόχους του ΥΠΑΑΤ είναι η κατεύθυνση πόρων στους κατ' εξοχήν παραγωγικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν προκηρυχθεί και ήδη βρίσκονται στο στάδιο υλοποίησης αναπτυξιακά προγράμματα που αφορούν σε δράσεις του πρωτογενούς τομέα αλλά και του τομέα μεταποίησης εμπορίας και προώθησης των προϊόντων, των οποίων η ενίσχυση φθάνει σε ποσοστό από 40% έως και 75% ανάλογα και με τις περιοχές.

Συγκεκριμένα, η Γενική Γραμματεία Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων του Υπουργείου προχωρά στην ένταξη 25 νέων πράξεων, συνολικού ποσού 28.312.000 €, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2020 και ειδικότερα στη δράση 4.2.1 που αφορά στη «Μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με τελικό προϊόν γεωργικό» του Υπομέτρου 4.2, με δικαιούχους πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα. Στις προκηρυχθείσες δράσεις του Υπομέτρου 4.2 του ΠΑΑ υποβλήθηκαν 503 προτάσεις σε όλη τη χώρα, με προϋπολογισμό από 600 χιλ € έως 5 εκ €. Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι το Υπομέτρο 4.2. (δράσεις 4.2.1 και 4.2.2) κατεξοχήν ενισχύει επενδύσεις στη μεταποίηση, εμπορία ή και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων, με δικαιούχους πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις του αγροδιατροφικού τομέα και με στόχους την αύξηση της προστιθέμενης αξίας, την

ασφάλεια και την εξωστρέφεια των προϊόντων, την ενσωμάτωση διαδικασιών καινοτομίας και χρήσης νέων τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον για τον περιορισμό του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τη διατήρηση υφιστάμενων ή τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Για τον σκοπό αυτόν έχει προβλεφθεί προϋπολογισμός ύψους 440 εκ € στο ΠΑΑ και μέχρι στιγμής έχουν ενταχθεί προς υλοποίηση 364 επενδυτικές προτάσεις, συνολικού προϋπολογισμού 419 εκ €.

Αντίστοιχες προκηρύξεις για επενδύσεις κυρίως στη δράση 4.2.1 του ΠΑΑ με συνολικό αιτούμενο προϋπολογισμό μέχρι 600.000 €, έχουν εκδοθεί και από πέντε (5) Περιφέρειες της Χώρας σε συνεννόηση με το ΥΠΑΑΤ.

Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι, στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος (ΠΑΑ) 2014-2020 βασικές προτεραιότητες της στρατηγικής για την αγροτική ανάπτυξη που εφαρμόζεται σε όλη τη Χώρα, αποτελούν η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του αγρο-διατροφικού συστήματος και η ενίσχυση της αξίας αλυσίδας των εγχώριων αγροτικών προϊόντων.

Οι εν λόγω προτεραιότητες επιδιώκονται, μεταξύ των άλλων, μέσα από:

- την προσέλκυση νέων ανθρώπων στον πρωτογενή τομέα,
- την ενθάρρυνση ιδιωτικών επενδύσεων με στόχο τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την
- καθετοποίηση της παραγωγής τους σε προϊόντα με συγκριτικό πλεονέκτημα και στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας.

Στην κατεύθυνση αυτή, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, μέσα από το ΠΑΑ 2014-2020, το οποίο αξιοποιεί τα κονδύλια του Πυλώνα II της ΚΑΠ, υλοποιούνται τα ακόλουθα Μέτρα και Δράσεις:

- 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις»
Στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου, το οποίο έχει ήδη προκηρυχτεί, μεταξύ των άλλων, παρέχεται στήριξη σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους.
- 4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία και/ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων»
Στο πλαίσιο των δράσεων του εν λόγω μέτρου, οι οποίες έχουν ήδη προκηρυχθεί, προβλέπεται, όπως προαναφέρθηκε, η χορήγηση στήριξης σε πολύ μικρές και μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), με στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων τους, καθιστώντας τα ελκυστικά στους καταναλωτές και ενισχύοντας τον εξαγωγικό τους προσανατολισμό.
- 6.1 – «Εγκατάσταση νέων γεωργών»
Στο πλαίσιο του εν λόγω μέτρου προβλέπεται η ενίσχυση νέων που εγκαθίσταται για πρώτη φορά στον πρωτογενή τομέα, με στόχο την ηλικιακή αναδιάρθρωση του τομέα και την ανανέωση του παραγωγικού του δυναμικού. Στο εν λόγω μέτρο έχουν ήδη γίνει δύο προκηρύξεις.

Το εγκεκριμένο ΠΑΑ 2014-2020 βρίσκεται στην ιστοσελίδα www.agrotikianaptixi.gr.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί η σημαντική επιτυχία που σημείωσε η ελληνική Κυβέρνηση στο μέτωπο των μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων που πλήττονται από την πανδημία του κορωνοϊού, καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση ανακοίνωσε στις 30-4-2020 την έγκριση της τροποποίησης του προσωρινού πλαισίου κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη των πληττόμενων επιχειρήσεων από την κρίση του COVID 19, που εισηγήθηκαν οι ελληνικές αρχές, ώστε:

α) να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του, προβλέποντας τη δυνατότητα παροχής κεφαλαίου κίνησης και στους αυτοαπασχολούμενους και στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας και της υδατοκαλλιέργειας, καθώς και επιδότησης των προμηθειών εγγύησης για τα δάνεια με τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων και

β) να αυξηθεί ο προϋπολογισμός του σε 2,25 δις €.

Στην κατεύθυνση αυτή δύναται να αξιοποιηθεί το νεοσυσταθέν Ταμείο Εγγυοδοσίας που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας του COVID 19, με διαχειριστή την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα.

Πλέον των ανωτέρω, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο των ευεργετικών μέτρων που λαμβάνονται από το Υπουργείο για την άμβλυνση των επιπτώσεων που προκαλεί η πανδημία του κορωνοϊού στον πρωτογενή τομέα και προκειμένου να ενισχύσει τη ρευστότητα των παραγωγών, πέτυχε την κρίσιμη επίσπευση της καταβολής των συνδεδεμένων ενισχύσεων στο σύνολο των αγροτικών προϊόντων για το έτος 2019.

Συγκεκριμένα, ολοκληρώθηκε από τον ΟΠΕΚΕΠΕ η καταβολή της πληρωμής όλων των συνδεδεμένων ενισχύσεων, γεγονός που καταδεικνύει την ιδιαίτερη σημασία που δίνει ο Υπουργός στην έμπρακτη στήριξη των Ελλήνων παραγωγών, αναγνωρίζοντας παράλληλα τον καθοριστικό τους ρόλο στη διασφάλιση της επισιτιστικής επάρκειας της πατρίδας μας εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το συνολικό ποσό με το οποίο ολοκληρώθηκε η καταβολή των συνδεδεμένων ενισχύσεων για το προηγούμενο έτος ανέρχεται στα 40.137.904,20 ευρώ.

Επιπροσθέτως, σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του παραπάνω ποσού, δηλαδή 38.850.883,70 ευρώ, κατευθύνθηκε σε συνδεδεμένες ενισχύσεις και ενισχύσεις για τα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, οι οποίες καταβάλλονται για πρώτη φορά στο πλαίσιο των πληρωμών για τις αιτήσεις έτους 2019.

Αναλυτικά οι δικαιούχοι και το συνολικό ποσό που διατέθηκε σε αυτούς, έχουν ως εξής:

- 1.549.113,13 ευρώ σε 3.833 δικαιούχους ενίσχυσης για ροδάκινα προς χυμοποίηση,
- 51.829.985,70 ευρώ σε 37.752 δικαιούχους ενίσχυσης για αιγοπρόβειο κρέας,
- 33.291.840,68 ευρώ σε 8.408 δικαιούχους ενίσχυσης για βόειο κρέας,
- 2.248.355,97 ευρώ σε 69 δικαιούχους ενίσχυσης για βοοτρόφους (Μέτρο 1),
- 526.816,99 ευρώ σε 54 δικαιούχους ενίσχυσης για αιγοπροβατοτρόφους (Μέτρο 2),
- 1.234.756,93 ευρώ σε 2.194 δικαιούχους ενίσχυσης για διατήρηση της καλλιέργειας αμπελώνων VQPRD στα μικρά νησιά Αιγαίου Πελάγους (MNA).

Το ποσό του 1.287.020,50 ευρώ αφορά σε συμπληρωματικές πληρωμές για: βασική ενίσχυση, πράσινη ενίσχυση, γεωργούς νεαρής ηλικίας, ειδική ενίσχυση βάμβακος, πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή, πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά σανοδοτικά ψυχανθή, βρώσιμα όσπρια, βιομηχανική τομάτα, σκληρό σίτο, ζαχαρότευτλα, καρπούς με κέλυφος, μήλα, σπόρους σποράς, κορινθιακή σταφίδα, πορτοκάλια προς χυμοποίηση, σπαράγγια, αιγοπρόβειο κρέας, διατήρηση των παραδοσιακών ελαιώνων στα MNA και καλλιέργεια γεωμήλων στα MNA.

Διευκρινίζεται ότι, για την περαιτέρω στήριξη των Ελλήνων κτηνοτρόφων, ο προϋπολογισμός του μέτρου της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα του αιγοπρόβειου κρέατος έχει αυξηθεί κατά περίπου 5.000.0000 ευρώ για τα έτη ενίσχυσης 2019 και 2020, ανερχόμενος σε 55.228.458 ευρώ ανά έτος. Επιπλέον, θα πρέπει να συνυπολογιστεί ότι ο τομέας της κτηνοτροφίας στηρίζεται περαιτέρω και από τις συνδεδεμένες ενισχύσεις που χορηγούνται στα πρωτεϊνούχα κτηνοτροφικά ψυχανθή και στα πρωτεϊνούχα σανοδοτικά ψυχανθή, οι οποίες έχουν ήδη καταβληθεί, από τις αρχές Φεβρουαρίου, με τον προϋπολογισμό τους να ανέρχεται στο ποσό των 6.684.367 ευρώ και στο ποσό των 25.256.552 ευρώ για το έτος 2019 αντίστοιχα.

Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός για την ενίσχυση των κτηνοτρόφων στο πλαίσιο των συνδεδεμένων ενισχύσεων, για το έτος ενίσχυσης 2019, ανέρχεται σε:

- 55.228.458 ευρώ, για τη συνδεδεμένη ενίσχυση αιγοπρόβειου κρέατος,
- 35.558.453 ευρώ, για τη συνδεδεμένη ενίσχυση βόειου κρέατος και
- 2.759.607 ευρώ για το Μέτρο 1 και 548.007 ευρώ για το Μέτρο 2 της συνδεδεμένης ενίσχυσης στον τομέα της κτηνοτροφίας.

Επιπλέον, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στον πρωτογενή τομέα, σχεδίασε τη λήψη μέτρων στήριξης του κλάδου των αιγοπροβατοτρόφων της χώρας, σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας [αριθμ C(2020) 1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωσης της Επιτροπής].

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Μ. Βορίδης, από τις αρχές του μηνός Ιουλίου του 2020 διαβίβασε αίτημα προς το Υπουργείο Οικονομικών, με το οποίο ζητούσε ενίσχυση του προϋπολογισμού του ΥΠΑΑΤ οικονομικού έτους 2020 για την καταβολή κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη του τομέα της αιγοπροβατοτροφίας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19, συνολικού ύψους 30.500.000 ευρώ.

Το ΥΠΑΑΤ υπέβαλλε για γνωμάτευση στις 08/07/2020 σχέδιο απόφασης χορήγησης κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΜΚΕ) και η ΚΕΜΚΕ στις 15 Ιουλίου διαβίβασε ηλεκτρονικά τη γνωμάτευσή της.

Η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ (Αποκεντρωμένη Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων) στις 15 Ιουλίου του 2020 γνωστοποίησε τα μέτρα στήριξης στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας στην Ε.Ε. μέσω του συστήματος SANI και η Ε.Ε. ενέκρινε τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στον ανωτέρω τομέα (SA 58048).

Μετά την έγκριση από την Ε.Ε., αναμένεται η απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, με την οποία θα αυξηθεί ο προϋπολογισμός του ΥΠΑΑΤ, κατά 30.500.000 ευρώ, για το οικονομικό έτος 2020, προκειμένου να καταβληθούν οι κρατικές ενισχύσεις στους αιγοπροβατοτρόφους της χώρας.

Με την αποστολή της προρρηθείσας απόφασης του Υπουργείου Οικονομικών, το σχέδιο απόφασης χορήγησης κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αιγοπροβατοτροφίας διαβιβάζεται για υπογραφή στα συναρμόδια Υπουργεία (Οικονομικών και ΥΠΑΑΤ) και, αφού υπογραφεί, δημοσιεύεται, στη συνέχεια, στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης λαμβάνοντας αριθμό ΦΕΚ.

Αρμόδιος φορέας καταβολής των ανωτέρω κρατικών ενισχύσεων είναι ο ΟΠΕΚΕΠΕ, ο οποίος ενημερώνει με κάθε πρόσφορο μέσο τους ενδιαφερομένους για τη διαδικασία υποβολής των αιτήσεων των με τα οριζόμενα από την απόφαση δικαιολογητικά.

Οι δικαιούχοι της κρατικής ενίσχυσης έχουν προθεσμία τριάντα ημερών (30) από την ημερομηνία δημοσίευσης, προκειμένου να υποβάλουν ηλεκτρονικά Αίτηση Ενίσχυσης, όπως περιγράφεται στο παράρτημα Ι της απόφασης.

Το ποσό της ενίσχυσης ανέρχεται σε 4 ευρώ ανά πρόβατο ή αίγα και δικαιούχοι της ενίσχυσης καθορίζονται οι κτηνοτρόφοι που διατηρούν μονάδα της οποίας το κοπάδι παραδίδει τουλάχιστον 100 κιλά γάλα. Διευκρινίζεται ότι για τα νησιά στα οποία δεν λειτουργεί τυροκομική μονάδα, αίρεται η υποχρέωση παράδοσης γάλακτος.

Επίσης, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μάκης Βορίδης, βρίσκεται έμπρακτα στο πλευρό των κτηνοτρόφων με στόχο την εξυγίανση του ζωικού κεφαλαίου της χώρας.

Στο πλαίσιο αυτό, υπέγραψε σειρά αποφάσεων για τη διάθεση του ποσού του 1.490.516,88 ευρώ για οικονομικές αποζημιώσεις και ενισχύσεις που προκύπτουν από την επιβολή κτηνιατρικών μέτρων εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου για τα έτη 2019 και 2020.

Σύμφωνα με τις αποφάσεις, τα ποσά αφορούν κτηνοτρόφους στις Περιφερειακές Ενότητες Ανατολικής και Δυτικής Αττικής, Αργολίδας, Αρκαδίας, Βοιωτίας, Γρεβενών, Δράμας, Έβρου (Αλεξανδρούπολης), Ημαθίας, Θεσπρωτίας, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καβάλας, Καρδίτσας, Καστοριάς, Κέρκυρας, Κιλκίς, Κοζάνης, Κυκλάδων, Λάρισας, Λέσβου, Λευκάδας, Μαγνησίας, Μεσσηνίας, Ξάνθης, Πέλλας, Πιερίας, Πρέβεζας, Ροδόπης, Σάμου, Σερρών, Τρικάλων, Φθιώτιδας, Φλώρινας, Φωκίδας και Χαλκιδικής.

Περαιτέρω, πρέπει να επισημανθεί ότι, σε κάθε περίπτωση, η στήριξη του Αγροδιατροφικού Τομέα αποτελεί στρατηγική επιλογή για την Κυβέρνηση. Επιλογή που στοχεύει στον εκσυγχρονισμό του παραγωγικού μοντέλου της χώρας και στην ενίσχυση της καινοτομίας, της εξωστρέφειας και της αγροτικής επιχειρηματικότητας.

Στο πλαίσιο αυτό, η στήριξη της κτηνοτροφίας, διαμέσου της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της, της βελτίωσης του εισοδήματος των κτηνοτρόφων και της αναβάθμισης των υποδομών, αποτελεί μία από τις βασικές στρατηγικές επιλογές του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και αποτυπώθηκε τόσο στο σχέδιο Στρατηγικής του ΠΑΑ για την περίοδο 2014- 2020, όσο και στο εγκεκριμένο από την Ε.Ε. Πρόγραμμα. Υλοποιείται με δράσεις όπως το Υπομέτρο 6.1 «Εγκατάσταση Νέων Γεωργών» και το Υπομέτρο 4.2 «Επενδύσεις στη μεταποίηση/εμπορία ή/και ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων», τα μέτρα προώθησης-προβολής αγροτικών προϊόντων και μία σειρά από θεσμικές παρεμβάσεις, όπως η προώθηση και στήριξη της δημιουργίας ομάδων παραγωγών, η δημιουργία διεπαγγελματικών οργανώσεων, η οργανωμένη και συντονισμένη μέριμνα για την ενίσχυση των εξαγωγών των ελληνικών κτηνοτροφικών προϊόντων κ.ά..

Αναλυτικότερα, η στήριξη σε «Αγρο-διατροφικά προϊόντα που έως σήμερα διαμορφώνουν αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο (κυρίως κτηνοτροφικά ή που επηρεάζουν την κτηνοτροφία)» τέθηκε ως βασικός στόχος για την ανάπτυξη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, αποσκοπώντας στην αύξηση της εγχώριας παραγωγής ή και στην αντικατάσταση των εισαγόμενων προϊόντων με συναφή ανταγωνιστικότερα εγχώρια προϊόντα.

Η στρατηγική για την αγροτική ανάπτυξη την περίοδο 2014-2020 έχει ιεραρχήσει υψηλά στις επιλογές της τη μετατροπή του αρνητικού ισοζυγίου εισαγωγών-εξαγωγών στον αγροτικό τομέα σε θετικό, θέτοντας έναν διττό στόχο:

1) Να παρέμβει για να διατηρήσει ή/και να βελτιώσει τα θετικά οφέλη από την αύξηση των εξαγωγών των αγρο-διατροφικών προϊόντων που ήδη εξάγονται και έχουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστριών χωρών.

Τα εγχώρια παραγόμενα αγρο-διατροφικά προϊόντα και κυρίως προϊόντα της αιγοπροβατοτροφίας, έχουν ιδιαίτερα συγκριτικά πλεονεκτήματα, τα οποία θα αναδειχθούν μέσω:

- της παραγωγής ανταγωνιστικού αγροτικού προϊόντος, με σταθερά και αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά και ποσότητες, οι οποίες θα ικανοποιούν τη διεθνή και εσωτερική αγορά και θα διατηρούν την αύξηση της προστιθέμενης αξίας τους εντός της χώρας,
- της διαφοροποίησης προς νέα και καινοτόμα αγροτικά προϊόντα, τα οποία απαιτούν οι καταναλωτές στις εγχώριες και διεθνείς αγορές και
- της διείσδυσης στις διεθνείς αγορές και της διεκδίκησης μεγαλύτερου μεριδίου αυτών.

Οι παρεμβάσεις για την επίτευξη αυτού του στόχου υλοποιούνται σε συνέργεια με τις δράσεις των συνολικότερων εθνικών επιλογών για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την προώθηση των εξαγωγών και τη δημιουργία ελληνικού “brand name”.

2) Να αυξήσει την παραγωγικότητα των προϊόντων που διαμορφώνουν αρνητικά το εμπορικό ισοζύγιο, δημιουργώντας μία σχετική εσωτερική αυτάρκεια, αλλά και ενισχύοντας με τις κατάλληλες δράσεις τις προϋποθέσεις αντικατάστασης των εισαγόμενων προϊόντων με ανταγωνιστικότερα κόστους, ποιότητας και εμφάνισης εγχώριων προϊόντων.

Για την κατηγορία των προϊόντων αυτών, που αφορά κυρίως σε συγκεκριμένα κτηνοτροφικά προϊόντα, όπως βόειο και χοιρινό κρέας καθώς και αγελαδινό γάλα, ή προϊόντα που συνδέονται άμεσα με την κτηνοτροφία, όπως οι ζωοτροφές, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) παρεμβαίνει με μία ευρύτατη δέσμη δράσεων τόσο στις κτηνοτροφικές και μεικτές αγροτικές εκμεταλλεύσεις, όσο και στη μεταποίηση των κτηνοτροφικών προϊόντων.

Επιπλέον, βασική προτεραιότητα αποτελεί η επίλυση του διαρθρωτικού προβλήματος της ηλικιακής σύνθεσης του γεωργο-κτηνοτροφικού τομέα με την παροχή κινήτρων στο μέτρο των νέων γεωργών, το οποίο έχει ήδη προκηρυχθεί δύο φορές, κατά προτεραιότητα, σε νέους αγροτικών ή μη περιοχών, που θέλουν να ασχοληθούν με τη γεωργία και την κτηνοτροφία αλλά και με την επαγγελματική τους κατάρτιση μέσω του συστήματος συμβουλών (μέτρο γεωργικών συμβουλών) που θα τους υποστηρίξει. Στο μέτρο των νέων γεωργών έχουν ενταχθεί 16.000 δικαιούχοι με πόρους πάνω από 300 εκατ. €, με αυξημένα ποσά ενίσχυσης έναντι λοιπών δικαιούχων για τους νέους γεωργούς που θα συμμετάσχουν σε επενδυτικά προγράμματα. Το μέτρο επαγγελματικής κατάρτισης έχει προκηρυχθεί με διαθέσιμους πόρους πάνω από 20 εκατ. €.

Περαιτέρω, έχουν σχεδιαστεί παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους, παρέχοντας κίνητρα κυρίως για:

- Εκσυγχρονισμούς γεωργο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στα μέτρα των σχεδίων βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκατ. € και θα υπερδεσμεύσει επιπλέον πόρους ύψους 300 εκατ. € και της μεταποίησης, που έχει επίσης προκηρυχθεί με 150 εκατ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερδεσμευτεί επιπλέον 290 εκατ. € για εντάξεις έργων, αντίστοιχα.
- Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας, μέσω του μέτρου σχεδίων βελτίωσης που έχει ήδη προκηρυχθεί.
- Συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργο- κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, μέσω του συνδυασμού των μέτρων ομάδες παραγωγών και σχέδια βελτίωσης.
- Τυπικές και άτυπες συνεργασίες, όπως είναι οι ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, συνεργατικά σχήματα, επιχειρησιακές ομάδες, μέσω του μέτρου των ομάδων παραγωγών, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 25 εκατ. € και του μέτρου της συνεργασίας, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκατ. €.

Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι, έχουν σχεδιαστεί γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις, όπως για τη βιολογική κτηνοτροφία, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 218 εκατ. € και για τη διατήρηση των εγχώριων φυλών, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 38 εκατ. €. Προτεραιότητα επίσης δίνεται στις καλλιέργειες που παρέχουν μεγάλη δυνατότητα υποκατάστασης εισαγωγών, λόγω υψηλής τιμής εισαγωγής, όπως οι ζωοτροφές ή λόγω της δυνατότητας ανταγωνιστικής παραγωγής τους στην Ελλάδα (π.χ. κτηνοτροφικά ψυχανθή κ.λπ.).

Παράλληλα, έχει επισημανθεί η σημασία της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στην παραγωγή τοπικών-ποιοτικών γεωργικών προϊόντων στις ορεινές - ημιορεινές περιοχές, καθώς επίσης και των τοπικών φυλών ζωικού κεφαλαίου στην ενίσχυση του δυναμικού προσαρμογής στην αλλαγή του κλίματος και στις ασθένειες.

Κατά τον σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου, θα περιληφθούν αντίστοιχες δράσεις στο υπό κατάρτιση Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2021-2027, δεδομένης της σημαντικής αναπτυξιακής τους συμβολής.

Επιπρόσθετα, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι και στον τομέα των οπωροκηπευτικών η δραστηριοποίηση των παραγωγών όλων των τομέων μέσα από τις συλλογικές δομές (Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικές Οργανώσεις), σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών συλλογικών δομών και τη σωστή λειτουργία τους μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών-μελών τους, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Οι Οργανώσεις Παραγωγών δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους. Είναι για αυτό σκόπιμη η δραστηριοποίηση όλων των παραγωγών, μέσα από αυτές, διότι μέσω των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων μπορούν να υλοποιήσουν δράσεις που περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- μείωση του κόστους παραγωγής,
- προώθηση των προϊόντων τους,
- προστασία του περιβάλλοντος (ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση)
- μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή- ενίσχυση σε ποσοστό 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του κοινοτικού πλαισίου).

Επιπλέον, για όλους τους τομείς και ειδικά για τους τομείς που δεν καταβάλλονται συνδεδεμένες ενισχύσεις, υπάρχουν διάφορα μέτρα χρηματοδότησης (ΠΑΑ και Αναπτυξιακός Νόμος) που σκοπό έχουν:

- την ενίσχυση των κατά κύριο επάγγελμα γεωργών για την προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού (ελκυστήρων, σκαλιστικών, ψεκαστικών, χορτοκοπτικών, περιφράξεων, αρδευτικών συστημάτων, αποθηκών κ.λπ.) στο πλαίσιο του μέτρου «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις» (Σχέδια Βελτίωσης) του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014 – 2020,
- την ενίσχυση της ίδρυσης (νέων ή στο πλαίσιο καθετοποίησης) και εκσυγχρονισμού μονάδων τυποποίησης – συσκευασίας των παραγόμενων προϊόντων, στο πλαίσιο του μέτρου «Επενδύσεις στη μεταποίηση και εμπορία των γεωργικών προϊόντων» του ΠΑΑ 2014 – 2020 και

- την έγκριση και προώθηση νέων τύπων θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων για τον εκουγχρονισμό των εγκαταστάσεων και τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής.

Γενικά οι παραγωγοί, μέσω ενισχύσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και του Αναπτυξιακού Νόμου, θα έχουν τη δυνατότητα για ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης, υποβάλλοντας σχέδια βελτίωσης για ενίσχυση, προκειμένου να πετύχουν τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και την αύξηση ή την αναδιάρθρωση της παραγωγής τους.

Επιπρόσθετα, στην ΕΕ ψηφίστηκαν οι κάτωθι κανονισμοί, προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι συνέπειες από την πανδημία COVID-19:

- Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2020/592 της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2020, σχετικά με προσωρινά έκτακτα μέτρα παρέκκλισης από ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της διαταραχής της αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών και στον αμπελοοινικό τομέα λόγω της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που συνδέονται με αυτήν.

Αναφέρεται σχετικά με προσωρινή παρέκκλιση από το άρθρο 33 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Ειδικότερα, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 33 παράγραφος 3 τέταρτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, το όριο του ενός τρίτου των δαπανών για μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος που αναφέρεται στην εν λόγω διάταξη δεν ισχύει για το έτος 2020.

- Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/600 της Επιτροπής, της 30ής Απριλίου 2020, σχετικά με παρέκκλιση από τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/892, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/1150, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 615/2014, τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2015/1368 και τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/39 της Επιτροπής όσον αφορά ορισμένα μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης που προκάλεσε η πανδημία COVID-19.
- Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/532 της Επιτροπής της 16ης Απριλίου 2020, σχετικά με παρέκκλιση, για το έτος 2020, από τους εκτελεστικούς κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 809/2014, (ΕΕ) αριθ. 180/2014, (ΕΕ) αριθ. 181/2014, (ΕΕ) 2017/892, (ΕΕ) 2016/1150, (ΕΕ) 2018/274, (ΕΕ) 2017/39, (ΕΕ) 2015/1368 και (ΕΕ) 2016/1240 όσον αφορά ορισμένους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Επίσης, αναφέρεται ότι από το ΥΠΑΑΤ υπεγράφη τροποποίηση της αριθμ. 4270/139407/28-12-2017 απόφασης του Υπουργού και του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή των Κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 347, της 20.12.2013, σ. 671), (ΕΕ) αριθ. 2017/891 της Επιτροπής (ΕΕ L 138, της 25.5.2017, σ. 4) και (ΕΕ) αριθ. 2017/892 της Επιτροπής (ΕΕ L 138, της 25.5.2017, σ. 57), σχετικά με τα κριτήρια αναγνώρισης Οργανώσεων Παραγωγών του τομέα των οπωροκηπευτικών και την Εθνική Στρατηγική για βιώσιμα Επιχειρησιακά Προγράμματα στον τομέα των Οπωροκηπευτικών» (Β'5/5-1-2018), με την οποία αλλάζουν:

- 1) η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των τροποποιήσεων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων,
- 2) η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των εισηγήσεων και των συμπληρωματικών δικαιολογητικών της περίπτωσης 1 και
- 3) η καταληκτική ημερομηνία της διαβίβασης των εκθέσεων ελέγχου για τις τροποποιήσεις της παραγράφου 2Αα του άρθρου 14 της παρούσας για την παράταση κατάθεσης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανώσεων Παραγωγών, των εκθέσεων ελέγχων κ.λπ.

Όσον αφορά στη στήριξη του αμπελοοινικού τομέα αναφέρεται ότι, σε εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/592 «σχετικά με προσωρινά έκτακτα μέτρα παρέκκλισης από ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση της διαταραχής της αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών και στον αμπελοοινικό τομέα λόγω της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που συνδέονται με αυτήν» και συγκεκριμένα του άρθρου 3, η χώρα μας ενεργοποιεί το μέτρο της «Απόσταξης οίνου σε περίπτωση κρίσης». Στο ανωτέρω πλαίσιο εφαρμογής και μετά από συνεργασία με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες, έχει εκδοθεί η αριθμ. 1723/179088/3-7-2020 απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Καθορισμός των λεπτομερειών εφαρμογής του μέτρου της απόσταξης οίνου σε περίπτωση κρίσης που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του άρθρου 3 του κατ' εξουσιοδότηση Καν (ΕΕ) 2020/592» (Β'2764/7-7-2020), σύμφωνα με την οποία όσοι οινοπαραγωγοί ενδιαφέρονται να αποστάξουν οίνο της παραγωγής τους, υποβάλλουν αίτηση ένταξης στο μέτρο της απόσταξης ηλεκτρονικά μέσω της ψηφιακής υπηρεσίας του ΥΠΑΑΤ.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ανωτέρω ΚΥΑ και στην παρ. του άρθρου 3 του κατ' εξουσιοδότηση προαναφερόμενου Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2020/592, επιλέξιμες για στήριξη είναι οι δαπάνες που συνδέονται με την:

Ι. ποσότητα του οίνου που διατίθεται προς απόσταξη,

ΙΙ. μεταφορά του οίνου στον χώρο απόσταξης.

Το συνολικό ύψος του προϋπολογισμού ανέρχεται σε 25.000.000 ευρώ και καθορίζεται ως εξής:

1. Ενωσιακή συμμετοχή στη χρηματοδότηση του προγράμματος, ύψους 7.500.000€.

2. Εθνική συμμετοχή στη χρηματοδότηση του προγράμματος, ύψους 17.500.000€.

Η απομάκρυνση από την αγορά ορισμένων ποσοτήτων οίνου που δεν διατίθενται στο εμπόριο και δεν μπορούν να αποθεματοποιηθούν, αναμένεται να συμβάλει στην αντιμετώπιση των σοβαρών διαταραχών της αγοράς στον αμπελοοινικό τομέα.

Επίσης, σύμφωνα με την αριθμ. 1600/163029/22-6-2020 απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του μέτρου πρώιμης συγκομιδής σύμφωνα με το άρθρο 47 του Κανονισμού (ΕΕ) υπ'αρ. 1308/2013 για την περίοδο 2019-2020» (Β'2594/26-6-2020), ήδη υλοποιείται το μέτρο «Πρώιμη συγκομιδή» άρθρο 47 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013. Σύμφωνα με το άρθρο 47 του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013, ως «πρώιμη συγκομιδή» νοείται η ολική καταστροφή ή απομάκρυνση των σταφυλιών που δεν έχουν ακόμη ωριμάσει με επακόλουθο εκμηδενισμό της απόδοσης της σχετικής έκτασης, υπό τον όρο ότι το μέτρο αυτό εφαρμόζεται σε ολόκληρα αγροτεμάχια. Το συνολικό ύψος των διαθέσιμων κονδυλίων του προγράμματος της πρώιμης συγκομιδής για την περίοδο 2019-2020 καθορίζεται σύμφωνα με το «Εθνικό Πρόγραμμα στήριξης του αμπελοοινικού τομέα 2019-2023» σε 2.000.000€.

Όσον αφορά στο θέμα της απασχόλησης εργαζομένων στην αγροτική οικονομία, ακολουθούν αναλυτικά οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις:

Ν. 4690/2020: Κύρωση: α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α` 84) & β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α` 90) και άλλες διατάξεις.

- Με την από 13.04.2020 ΠΝΠ «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 84:

ΜΕΡΟΣ Ε: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

α) Άρθρο εικοστό τρίτο «Διευκόλυνση πρόσβασης σε χρηματοδότηση των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών».

Η διάταξη αυτή παρέχει στους επαγγελματίες αγρότες και κτηνοτρόφους πρόσβαση σε ρευστότητα, προκειμένου να καλύψουν τις καλλιεργητικές και κτηνοτροφικές ανάγκες τους, ώστε να συνεχίσουν απρόσκοπτα την αγροτοκτηνοτροφική δραστηριότητα της χώρας, χωρίς να εξαρτάται η παροχή αυτή από την εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεών τους.

Έτσι έως τις 30 Ιουνίου 2020 οι αγρότες δε χρειάζεται να προσκομίζουν ασφαλιστική ενημερότητα για σύναψη ή ανανέωση συμβάσεων δανείων, πιστώσεων, χρηματοδοτήσεων και εκταμιεύσεων από τράπεζες και λοιπά πιστωτικά ιδρύματα μέχρι του ποσού των 25.000 (έναντι του ορίου των 6.000 ευρώ που ίσχυε προηγουμένως).

β) Άρθρο εικοστό τέταρτο «Απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών στην αγροτική οικονομία»

Με τη διάταξη αυτή επιλύεται, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, το θέμα πολιτών τρίτων χωρών που δύναται να απασχοληθούν αποκλειστικά ως εργάτες γης καθώς παραιτείται προσωρινά και για διάστημα έξι μηνών από την ημερομηνία λήξης της η ισχύς των αδειών εργασίας τους που έχουν ήδη εκδοθεί.

Παράλληλα, θεσπίζεται απολύτως έκτακτη διαδικασία έκδοσης νέων αδειών εργασίας με τρίμηνη διάρκεια αλλά για μία μόνο φορά, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι προσωρινά αδειοδοτούμενοι εποχικοί εργάτες θα απασχολούνται για τουλάχιστον 20 ημέρες αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Η συγκεκριμένη έκτακτη ρύθμιση κρίθηκε επιβεβλημένη εξαιτίας αφενός των μέτρων περιορισμού μετακινήσεων που εφαρμόζονται, αφετέρου της αδυναμίας των αρμόδιων Αρχών να δεχθούν σχετικά αιτήματα και αποσκοπεί στην κάλυψη των αυξημένων καλλιεργητικών αναγκών τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Με τις παραπάνω διατάξεις διασφαλίζεται η απρόσκοπτη συνέχιση της παραγωγικής δραστηριότητας και της αναπτυξιακής δυναμικής της ελληνικής γεωργίας.

- Με την από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α` 90) και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 42 «Μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας για απασχόληση σε αγροτικές εργασίες»:

Εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας, που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου, δύναται να υποβάλλει, μέχρι τις 30 Ιουνίου 2020, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του προκειμένου να τον μετακαλέσει για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία.

- Ν. 4691/2020 «Ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 108.

Άρθρο 30 «Ενίσχυση εποχιακής απασχόλησης σε αγροτικές εργασίες»

Στο άρθρο 92 του ν. 4461/2017 (Α' 38) προστίθεται δεύτερη παράγραφος και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 92 Περιστασιακή εργασία εγγεγραμμένων ανέργων

1. Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.), που πραγματοποίησαν ως και εβδομήντα (70) ημερομίσθια ανά δωδεκάμηνο, μπορούν με αίτησή τους προς τον Ο.Α.Ε.Δ. να βεβαιώνουν συνεχή χρόνο ανεργίας, αφαιρουμένου του ως άνω χρόνου εργασίας τους και κάθε χρονικού διαστήματος κατά το οποίο δεν ήταν εγγεγραμμένοι άνεργοι.

2. Η ως άνω απασχόληση εφόσον πραγματοποιείται σε αγροτικές εργασίες δεν αποτελεί λόγο διακοπής της καταβολής της επιδότησης ανεργίας στους δικαιούχους αυτής»

- Ν. 4711/2020 «Απλούστευση πλαισίου άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων αρμοδιότητας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ Α' 145

Άρθρο 20 , παρ. 3, με την οποία δίδεται παράταση στην προθεσμία (της παρ. 1 του άρθρου 42 της από 01.05.2020 ΠΝΠ) κατά την οποία μπορεί εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει πολίτη τρίτης χώρας, που απαλλάσσεται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου, να υποβάλλει, κατά παρέκκλιση της κείμενης νομοθεσίας, αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του προκειμένου να τον μετακαλέσει για απασχόληση στην εποχιακή αγροτική οικονομία, από 30.06.2020 σε 31.12.2020.

Με την παρ. 1 του τεσσαρακοστού δεύτερου άρθρου της από 1.5.2020 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου διευκολύνθηκαν και επιταχύνθηκαν οι διαδικασίες εισόδου αλλοδαπών εργαζομένων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την έλλειψη εργατικού δυναμικού για καλλιεργητικές εργασίες λόγω των μέτρων που είχαν ληφθεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την συνακόλουθη απαγόρευση εισόδου στην χώρα.

Οι αλλοδαποί αυτοί εργαζόμενοι τα τελευταία χρόνια απασχολούνταν τακτικά σε καλλιεργητικές εργασίες από χώρες που δεν απαιτείται θεώρηση εισόδου.

Επομένως, η παρ. 1 του τεσσαρακοστού άρθρου της από 1.5.2020 ΠΝΠ τους έδινε το δικαίωμα εργασίας για τους τρεις (3) μήνες που διαρκεί το δικαίωμα εισόδου, πάντα με σεβασμό στις σχετικές προβλέψεις που αφορούν στη δημόσια υγεία και κάθε επικαιροποίηση αυτών. Καταληκτική ημερομηνία ισχύος της διατάξεως αυτής είχε ορισθεί η 30.6.2020.

Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι αφενός οι αυξημένες ανάγκες των καλλιεργητών δεν πρόλαβαν να καλυφθούν μέσα στο χρονικό πλαίσιο ισχύος της διατάξεως, αφετέρου υπήρξε σημαντικό ενδιαφέρον από αλλοδαπούς εργαζόμενους που θα μπορούσαν να καλύψουν τις ανάγκες αυτές εφόσον παραταθεί η ισχύς της διατάξεως.

Κρίθηκε επομένως αναγκαίο να παραταθεί η σχετική προθεσμία έως 31.12.2020 προκειμένου να καλυφθούν οι καλλιεργητικές ανάγκες.

Εκ των ανωτέρω αναφερθέντων γίνεται εμφανές ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παρακολουθεί στενά τις ασυμμετρίες που παρατηρούνται στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν υποστεί ζημία από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, παρεμβαίνοντας αποφασιστικά και ουσιαστικά σε κάθε ζήτημα που τυχόν προκύπτει, με στοχευμένη λήψη μέτρων. Επίσης, παρακολουθεί στενά την αγορά για την αποτροπή κερδοσκοπικών πρακτικών και παρεμβαίνει όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

Ο εποικοδομητικός διάλογος που αναπτύχθηκε όλο αυτό το διάστημα, μέσω τηλεδιασκέψεων, μεταξύ του ΥΠΑΑΤ και των εκπροσώπων καλλιεργητών, κτηνοτρόφων, μελισσοκόμων, ανθοκόμων και αλιέων από όλη τη χώρα, για την επίλυση των ζητημάτων που έχουν προκύψει στην παραγωγή εξαιτίας των επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, θα συνεχιστεί.

Κάνοντας έναν απολογισμό σχετικά με τα ποσά που διοχετεύτηκαν από το ΥΠΑΑΤ προς τον πρωτογενή τομέα από την αρχή του έτους, αποτυπώνονται τα κάτωθι καταβληθέντα ή εξασφαλισθέντα ποσά:

- Καταβολή 1 εκατομμυρίου ευρώ στους τευτλοπαραγωγούς.
- Καταβολή 2 εκατομμυρίων ευρώ μέσω της διαδικασίας των de minimis για τα θερμοκήπια στην Κρήτη.
- Καταβολή 4,3 εκατομμυρίων ευρώ στους βαμβakoπαραγωγούς του Έβρου.
- Καταβολή 1,5 εκατομμυρίου ευρώ σε παραγωγούς σιτηρών του Έβρου.
- Καταβολή 10,5 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη των ανθοπαραγωγών.
- Εξασφάλιση 15 εκατομμυρίων ευρώ μέσω της διαδικασίας των de minimis για τη στήριξη της παράκτιας αλιείας.
- Εξασφάλιση 15 εκατομμυρίων ευρώ για τους παραγωγούς των λαϊκών αγορών.
- Εξασφάλιση 30,5 εκατομμυρίων ευρώ για την ενίσχυση της αιγοπροβατοτροφίας.
- Εξασφάλιση 4,7 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη των παραγωγών σπαραγγιών.
- Εξασφάλιση 1,8 εκατομμυρίων ευρώ για τη στήριξη του κλάδου της μελισσοκομίας στα Μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους.

Βασικός προσανατολισμός του ΥΠΑΑΤ παραμένει η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, η αύξηση της προστιθέμενης αξίας και η εξωστρέφεια των αγροτικών προϊόντων της πατρίδας μας. Ιδιαίτερα, υπό την παρούσα συγκυρία, προτεραιότητα του Υπουργείου είναι η διασφάλιση της επισιτιστικής επάρκειας και η περιφρούρηση της διατροφικής ασφάλειας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (συνερωτώμενο στην Ερ. 6113)
- Γραφείο κ. Υπουργού
2. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (συνερωτώμενο στην Ερ. 6302)
- Γραφείο κ. Υπουργού
3. Βουλευτή κ. Κ. Βελόπουλο
4. Βουλευτή κ. Α. Αβδελά
5. Βουλευτή κ. Α. Μυλωνάκη